

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 2. prosenca 1885.

List I.

JAKOB,

po usmiljenji Božjem in apost. sedeža milosti
knezoškof Ljubljanski,

*vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda
in Izveličarja našega Jezusa Kristusa!*

Preljubi v Gospodu!

V komaj poldrugem letu so težke in bridke zgube zadele škofijo Ljubljansko. Posebno pa žaluje za tremi izvrstnimi možmi, ktere je zgubila. Dva izmed njih sta jo mnogo let kot višja pastirja vladala, tretji pa je za to odločen bil. Roka Božja bila je, ktera je te rane vsekala, a mi — molčé se vklanjamó in molimo ravnanje Božje.

Ravno tista roka Vsemogočnega je bila, ktera je sedaj po smerti onih mož Ljubljanski škofiji v moji nezmožni osebi novega škofa postavila. Veličanstvo našega cesarja me je z dovoljenjem sv. očeta imenovalo. Namestnik Božji na zemlji in najvišji vodja katoliške cerkve papež so mi potem škofovsko oblast podelili: po najvišjih pooblastenih duhovnih in svetnih je Bog sam nam govoril, in mi se hočemo zopet pohlevno vklanяти, naj je tudi meni in vam ta klic kaj nepričakovano prišel.

A nebeški ta klic je silno resnoben. Ni zadosti, da bodem moral odgovarjati, kar sem sam storil in opustil, moral bodem nekda pred sodnim stolom Božjim odgovor dajati tudi zastran vas — zastran toliko tisoč duš. Mar li to ni breme strašno celó angeljem? — In kadar premišlujem, kako dandanes v življenji celih narodov in v mislih posameznih ljudi luč sv. vere bolj in bolj ugaša in otemneva: kako se misli in želje človeštva od Boga in ondotnega življenja odvrtačo, tako, da premnogi ves svoj up in ves svoj strah le v svetne reči vtapljajo; kako ljubezen tolikih omerzúje (Mat. 24, 12) in jih toliko v nemarno hira in spi, ter se dozdeva, da jih je mnogo celó mrtvih za kerščansko življenje (I. Kor. 11, 30); in da so proti vsem tem ravno škofje prvi poklicani, da kot sol zemlje (Mat. 5, 13) sv. vero in življenje po veri vsajajo in gojé, povzdigujejo in krepčajo, kjer peša — ni li to zares breme strašno celó angeljem?

Da, dragi moji! ako pregledujem občne razmere, kakoršne so dandanes; ako vidim, kako se delovanje

škofovo od raznih stranij in v raznoverstnih podobah ovira, me vse to pač malo more mikati, taka bremena sprejeti, in tudi danes še velja stara resnica, da je veliko varneje drugim služiti, nego jim zapovedovati. (Imit. I.)

Če pa vkljub temu to težko breme sedaj tudi na meni leži, me tolaži misel, da to, za kar imam pri vas v svojem novem stanu skerbeti, ni moja, temuč Božja lastnina. To kar pri vas iščem, za kar se moram pri vas truditi, ste namreč vi, so vaše duše; vi pa in vaše duše ste Božji in Bog sam skerbi za vas.

Sili me, dragi moji, vašemu premišljevanju to poglavitno resnico: vi ste Božji, in prav zato v njegovi posebni skerbi — v kratkem prav toplo priporočiti. Ta resnica ne tolaži le mene, ona kaže tudi vam namen, po katerem morate svoje življenje vravnati; razodeva vam tudi bogastvo usmiljenja in dobrote Božje do vas in je tedaj gotovo kaj primerna, da okrepča in vterdi vašo ljubezen, hvaležnost in vaše zaupanje do Boga in Božje previdnosti.

Vi ste Božji že po stvarjenji. Ker kaj imamo in smo in s čim bi se mogli hvaliti ter reči: tega nismo prejeli od Boga? (Kor. 4, 7.) Od njega je naše bitje, od njega duša in celo. „Spoznajte, da je Gospod Bog; on nas je vsotvaril in ne mi sami sebe, mi pa smo njegovo ljudstvo“ (3 Ps. 99, 3); od njega, iz njega in v njem je vse (Rim. 11, 36); „v njem živimo, se gibljemo in smo.“ (Apost. dj. 17, 28.)

In ne samo od Boga, temuč tudi za Boga in tje k Bogu smo vsotvarjeni. Od Boga je naš razum. Nimamo ga pa za to, da bi brez namena blodili po svetu, marveč, da bi Boga spoznali in ga hvalili. Ker „on je vsotvaril spoznanje duha... obernal je svoje oko na njihova serca, ter jim pokazal veličastvo svojih del, da bi njegovo sveto ime hvalili, slavili njegove in čudeže označevali njegova velika dela.“ (Sir. 77, 6.) — Od Boga je naše serce, pa ne da bi se zgubljalo za nečimernimi in minljivimi rečmi, marveč, da bi se od njih povzdignilo k Božji neskončni in večni lepoti in počivalo v Bogu! (Sv. Avg.) — Od Boga je slednjič naša vest. Ona naj bi kot Božji glas človeka mogočno opominjala, ga varovala krivih potov in pogubljenja ter ga skozi časno življenje nazaj spremljala k Bogu, svojemu stvarniku, od ktere ga je prišel. Kajti „ako hočeš v življenje iti, spoštuj zapovedi“ (Mat. 19, 17); to pa se pravi po Božjih zapovedih živeti, pri vsakem svojem dejanji zvesto poslušati.

šati svojo vest. (Sir. 32, 27.) Tako smo od Boga, za Boga, za tje k Bogu že po naravi, ker smo vstvarjeni od Boga.

Še bolj pa smo Božja last in Bogu dolžni hvaležni biti ter mu služiti za vse dobro, kar nam je naklonil po nadnaravni poti milosti in odrešenja. „Veste, da niste z minljivim zlatom in srebrom odkupljeni od svojega nečimernega življenja... ampak z drago kervjo Kristusa, kakor neomadežnega in nedolžnega jagnjeta... po katerem verujete v Boga.“ (I. Petr. 1, 18.) Ena beseda, vsemogočna beseda: „bodi.“ je zadostovala, vesoljni svet iz ničesar vstvariti. Ko je pa človeški rod padel in bil ponižan, hotel ga je Bog rešiti in mu pomagati, da doseže svoj nadnaravni namen in da more kedaj gledati najsvetejšega Boga. Sedaj pa ne zadostuje ta lahko izrečena beseda Božje vsemogočnosti: „bodi.“ Sedaj morala je velikoveč Božja Beseda sama se včlovečiti, morala hlapčevsko podobo sprejeti, morala težki križ na svoje rime zadeti, morala za nas umreti, morala vse, vse, tudi zadnjo kapljico kervi svojega presvetega serca za nas darovati — in še le tako s svojo smertjo nam večno življenje zopet pridobiti.

In glejte! vse to, in še veliko več je Gospod storil za ljudi. Za njegove dobrote, za njegovo dobrodelno življenje med ljudmi od grozovite nehvaležnosti unorjen in pahujen iz sveta, vendar še terdi: „Moje veselje je bivati s človeškimi otroci“ (Preg. 8, 37): vse dni do konca sveta hoče pri njih biti in ostati. (Mat. 28, 20.) To pa hoče, „ker nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli izveličani biti, ko ime Jezus“ (Ap. dj. 4, 12), in ravno ker hoče vse ljudi vseh časov, ker hoče tudi nas rešiti in izveličati. To on hoče — in kaj stori v ta namen? Postavi svojo sv. cerkev, v njej hoče nadalje živeti, v njej nadalje delovati, v njej daritev sv. križa vsaki dan in povsod ponavljati, v njej tudi prihodnjim rodovom, tedaj tudi nam nakloniti moč in sad svoje rešne smerti.

Hoče pri ljudeh biti in ostati posebno po veri, brez katere ni mogoče Bogu dopasti. (Hebr. 11, 6.) Zato razpošilja svoje apostelne in njih naslednike po celem svetu, naj oznanjujejo vsem narodom veseli glas evangelija. (Mat. 28, 19.) — V ljudeh hoče biti po djanski ljubezni, brez katere vsa vera, naj celó gore prestavlja, nič ne pomaga pred Bogom. (I. Kor. 13, 2.) In radi tega nam zapuša sv. zakramente pred vsemi najsvetejši zakrament ljubezni; zapuša nam škofo in njih pomočnike, duhovnike, kot oskerbovalce Božjih skrivnostij (I. Kor. 4, 1) in delivce njegovih sv. zakramentov. — Hoče biti v ljudeh po svojih zapovedih, in toraj naroča, svojim apostelnim in njihovim naslednikom, narode učiti, da morajo, ako hočejo priti v življenje, splovnati zapovedi. (Mat. 19, 17.) Apostelni in njih nasledniki se ne prikazujejo iz lastne volje in lastne zmožnosti med narodi, jim oznanjevat zapovedi, temuč ker jih je Kristus poslal, vsled popolne oblasti, katero ima v nebesih in na zemlji; poslal tako, kakor ga je Oče poslal. (Mat. 28, 18.) — Hoče slednjič med ljudmi biti kot od Boga postavljeni vogeljni kamen do nebes kipeče cerkvene stavbe, da bi ne bil nikdo osramoten, kdor vanj veruje. In zavoljo tega, v dokaz in vidno znamenje, da smo s tem nevidnim vogeljnim kamenom in v pravi veri zvezani, je postavil Petra, skalo, in Petrove naslednike, rimske papeže. (1 Ef. 2, 6.) Na tej skali mora stati, kdorkoli hoče s Kristusom stati; na njo se opirati, kdor hoče, da ne pade. In toraj morajo biti verni ondi, kjer so njihovi učitelji in vodniki, škofje; škofje, kjer je Peter skala, katerega nevidno podpira vogeljni kamen. Kristus; vesoljna kerščanska občina kot sv. poslopje, sezidano na podlagi apostelnov in prerokov, kjer je Jezus Kristus sam glavni vogeljni kamen, na katerem je

vse zidovje sestavljeno, in raste v svet tempelj v Gospodu, v katerega ste tudi vi vzdani v prebivališče Božje v Duhu. (Ef. 2, 20.)

Vse to — in do sedaj povedano je slab obris — je gospod Bog storil za naše izveličanje. To vse je storil, da bi nam pot do našega izveličanja za vselej zagotovil in odprto varoval: svojemu edinorojenemu Sinu ni prizanesel iz ljubezni do nas, (Rim. 8, 32) iz čegar polnosti smo potem vsi prejeli milost za milost; (Jan. 1, 16) pred vsem pa milost, katere vse druge v sebi hrani, milost sv. cerkve, katero je on vstanovil. Kdo bi mogel premeriti velikost vse te ljubezni; kdo se odtegniti zahvali, katero smo Bogu za njo dolžni; kdo pešati v zaupanju na Boga, ako vidi, kako nas je on iskal in za nas skerbil, celó ko njega še nismo poznali in ne iskali? (Konec prih.)

JACOBUS,

Dei et Apostolicae Sedis gratia Princeps-Episcopus Labacensis, universo Clero suae Dioeceseos salutem et benedictionem a Domino nostro Jesu Christo.

Prima hac occasione, qua vos alloquor, Fratres in Christo dilectissimi! non possum, quin vehementer commovear. Et quidni commovear, quando vos video tamquam collectos in unum ante oculos mentis meae: senes, qui jam portarunt vel adhuc dum portant pondus et aestus diei (Matth. 20, 20) in vinea Domini; juvenes, qui modo se accinxerunt ad proelianda proelia Domini totisque viribus ea aggressi sunt; clerum tum saecularem tum regularem, qui diversis etiam sub signis sub eodem tamen vexillo, Christo scilicet crucifixo, omnes tamquam fratres in id unum contendunt, ut Christum Dominum salvatorem et consummatorem (Hebr. 12, 2) omnium tam sibi quam commissis sibi fidelibus lucrifaciant. Quando vos considero ita collectos, meque tamquam Episcopum intrantem in numerum vestrum, illud audire mihi videor: venisti metere, ubi non seminasti, colligere ubi non laborasti. (Matth. 25, 24.)

Sed etiam si hoc ita est, quod lubenter ego ipse primus fateor, sciatis, id nullius mei, et omnis vestri meriti esse. Vestri enim, non mei sunt fructus illi, quos colligere veni, vestri labores vestrique sudores; seu, ut verius dicamus, Dei imprimis, qui dedit vobis gratiam, ita sapere, ita velle; vestri deinde, qui gratiae divinae impulsu in laboribus vestris secuti estis.

Quod dum libenter et cum gratiarum actione erga Deum, rectorem animarum nostrarum, agnosco, spero, fore, ut semper ita sapiatis; imprimis vero, ut nunc etiam erga me spiritu vere sacerdotali, alias vobis proprio, repleamini. Verum quidem est, animo, humana humanoque tantum modo cogitanti, mirum videri posse, cur nemo ex propriae Dioeceseos filiis, quibus tamen omni sub respectu optimis gaudet, in Episcopum illi constitutus sit. Sed ecce, fratres dilectissimi, vos, qui spirituales estis (Galat. 6, 1), occurrentibus huiusmodi cogitationibus mentes vestras altius attollitis, ad Patrem lumen, illud animo perpendentes, has non nostri meriti, sed divinae voluntatis esse electiones. Vobis utique nota sunt verba illa Salvatoris nostri, quibus Apostolis dixit: non vos me elegistis, sed ego elegi vos (Joan. 15, 16); vos utique fidem mihi praebebitis asserenti, non mea auctoritate, sed divina voluntate ita disponente me venisse ad vos, positum a Spiritu Sancto, ut istam regam ecclesiam, et vobis socius factus simul vobiscum fructum afferam, et fructus noster maneat in vitam aeternam.

Quem fructum si afferre voluerimus, imprimis necessarium est, ut unum simus. Quod quantopere neces-

sarium sit jam inde perspicitis, fratres dilectissimi, quod Dominus et Salvator noster ex hoc mundo migraturus nihil sanctius habuit, quam ut in ipsa ultima coena apostolis suis, proindeque etiam nobis eorum successoribus, tamquam supremam amantissimae suae voluntatis dispositionem summam commendaret animorum conjunctionem, rogans Patrem: „ut sint unum.“ (Joan. 17, 11. sequ.) Et non dixit tantum: „ut sint unum,“ sed addidit praeterea: „sicut et nos unum sumus“; quasi diceret: sit proprietates membrorum, sicut in nobis est proprietates personarum, sed sit etiam unitas mentium tanta, si fieri potest, quanta in nobis est unitas essentiae. Scitis porro de primis Christianis id summa cum laude praedicari, illos cor unum et animam unam fuisse; scitis etiam, quantopere apostolus Paulus conquestus sit, inter Corinthios scissuras et dissensiones extitisse (I. Cor. 11, 18), et quomodo apostolus caritatis S. Joannes Ev. in vitae suae fine discipulis suis nihil aliud tantopere commendandum putarit, quam: Filioli diligite alterutrum. (I. Joan. 3, 11.) Scitis tandem, quotidie nos in sacrosancto missae sacrificio orare ad Dominum nostrum Jesum Christum, ut ecclesiam suam pacificare et coadunare dignetur. Hodiedum, quum omnia fere plena sint dissidiis et litious, ita ut vix una res inveniat, in qua homines concordantes procedant, saltem inter Clerum unitatem regnare oportet; idque eo vel magis, quod, etiamsi homines aliis in rebus in diversissimas abeunt partes, contra clerum ipsum operaque ab eo tuenda fere uniti reperiantur ita ut magis jam impletum, quam praedictum cernamus illud Domini: eritis odio omnibus. (I. Joan. 3, 11.) Sitis ergo, quaeso, cor unum et anima una cum Episcopo vestro, qui non venit dominari (1. Petr. 5, 3) et primatum gerere (3. Joan. 3, 9) in vobis, sed id unum intendit, ut vobis adjuvantibus et auxilium praestantibus magis magisque tum in nobis tum in grege nobis commisso verificetur, quod quotidie petimus: „sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum.“ Sitis cor unum et anima una inter vos, et tamquam fratres inter vos deambuletis, supportantes invicem in caritate. (Eph. 4, 2.) Sitis unum, quantum quidem conditio fert, etiam cum populo christiano, cujus cura vobis demandata est; siquidem nihil tam perniciosum curae animarum, quam jurgia, quam lites. Quodsi concordantes fuerimus inter nos, etiam insuperabiles efficiemur, et quodammodo participabimus de illa promissione Petro facta: portae inferi non praevalerunt (Marc. 16, 18); discordes vero omni patebimus ruinae illumque repraesentabimus statum, in quo, ut cum Scriptura loquar, nullus ordo et sempiternus horror inhabitat. (Job. 10, 22.) Et re quidem vera, cum discordia quomodo stabit auctoritas, quomodo obedientia? his vero nutantibus quomodo servabitur ordo? Abstineamus ergo ab omni re, quae nostrorum conjunctionem animorum quomodocumque turbare possit. Imprimis vero ne cito citius in judicia adversus alterutrum prosiliamus, praesertim, quando de Superioribus eorumque mandatis agitur. Quod poro maximi momenti est ad servandam unitatem, sequamur illud apostoli: „alter alterius onera portate.“ (Galat. 6, 2) Qui seipsum noscere studuerit, facile non tantum in proximo suo, sed etiam in seipso inveniet, quod displiceat, indeque mitior fiet in exigendo, fortior in tolerando, modestior in vituperando. — Tandem nobis omnibus quam maxime commendatum velim, ne difficultates, si quas patimur ex fratribus, ne res, quae disciplinam, quae, ut uno verbo complectar, nos solos respiciunt, absque necessitate cum hominibus laicis communicemus, ne illos quasi nostros iudices constituere videamur, qui pro dolor! jam ex se ipsis nimis facile hujusmodi iudicium de nobis et rebus nostris sibi arrogent. Vix unquam enim hujusmodi cum laicis communicatio absque

aliquo sive propriae sive alienae auctoritatis detrimento fiet; vix unquam etiam illis, quibus fit, ullam afferet animae utilitatem, haud raro fortasse damnum. Saepissime tandem partes creabit, ita ut etiam nunc fideles incipiant dicere: ego quidem sum Pauli, ego autem Apollo, ego vero Cephae (I. Cor. 1, 12); quod quam funestos producat effectus, quantasve mox animarum paret clades, nemo non videt.

Idipsum sapientes in alterutrum (Rom. 15, 5) porro illud Domini: „Quaerite primum regnum Dei et justitiam ejus, et caetera omnia adjicientur vobis“ (Matth. 6, 33), vitae nostrae regulam faciamus. „Quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur, animae vero suae detrimentum patiat? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? (Matth. 16, 26.) Hanc vero regulam sequamur, non tantum nos ipsos quod attinet, sed etiam populos nobis commissos. In hoc enim vocati sumus, fratres in Christo dilectissimi, ut salvemus animas pretiosissimo Domini nostri Jesu Christi sanguine redemptas. In hoc ergo etiam prima et summa nostra studia conversa sint oportet, paratosque die noctuque nos inveniant ad succurrendum spiritualibus proximi nostri indigentibus et necessitatibus. Profecto etiam de hoc prima ratio aliquando nobis reddenda erit. Quidquid ergo praeterea agimus, quibuscumque praeterea honeste studemus sive propriis, sive alienis, sive publicis, sive privatis, sive temporalibus, sive altioris ordinis rebus, non nisi justa cum temperantia, debitaque cum caritate et subordinatione ad primarium finem nostrum fiant, nemini dantes ullam offensionem (2. Cor. 6, 3), semperque illud alte memoria retinentes, omnibus cujuscumque tandem gentis vel nationis nos debitores esse (Rom. 1, 14), proindeque omnibus omnia fieri debere, (1. Cor. 9, 22) ut omnes Christo lucrificamus (1. Cor. 9, 29. sequ.), qui pro omnibus mortuus est. Videte fratres carissimi, quanto amore apostolus Christum complexus sit, ut omnia arbitraretur ut stercora, ut Christum lucrificaret (Philipp. 3, 8); videte, quantopere ipse prae omnibus aliis rebus necessarium duxerit, Christi amorem hominum pectoribus inserere, ita ut ipse imo anathema optaret esse pro fratribus suis, (Rom. 9, 3), dummodo illos Christi discipulos efficeret. Inducant haec, quae etiam nos prae omnibus fovere et promovere; inducant, quomodo apte ad primarium hunc finem consequendum etiam caeteris in rebus omnem nostrum agendi modum instituere debeamus. Quanta ita procedendi necessitas nos teneat, jam ipsi videtis, quippe qui in vita vestra pastoralis cheu! satis nimis experiri debetis, quomodo Christus semper magis magisque ex hominum mentibus excidat, et quomodo omnia concurrant, ut tum ex vita publica, tum privata Christum extrudant, imo ipsis in tenellis animis ejus amorem sopiant, destruant. Sit ergo Christus in capite toties vitae nostrae, ipse initium et finis omnium actionum nostrarum: Christus Alpha et Omega (Apoc. 1, 8), „Jesus Christus heri et hodie, ipse et in saecula.“ (Hebr. 13, 8.)

Haec habui vobis dicere, fratres dilectissimi, non quod vos pro optimis, quibus imbuti estis sensibus, vel pro hujus Dioeceseos conditione specialius hisce indigeatis, sed quia non desunt nostris temporibus, qui nullum non moveant lapidem, ut Cleri cum Episcopis et inter se conjunctionem destruant liberioribusque ita opinionibus etiam in ipso sternant viam; tum etiam, quod hoc ipsum, deficere scilicet a Christo, totoque modo vitam propriam instituendi eum renegare gravissimum et commune nostri temporis malum est, eo magis pertimescendum, quo in cultioribus atque teste nostri aevi historia saepissime in iis etiam reperitur, qui se humanitatis populorumque amicos dicunt. Haec contra omni profecto attentione opus est, ut tum nobis tum

fidelibus curis nostris concredit a malis hujusmodi, pessimisque quos alibi gentium produxerunt fructibus praecavere sciamus. Sed ecce, „nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam.“ Sit ergo ipse salus, ipse protectio nostra; ipse, qui unum est cum Patre et Spiritu Sancto, unum etiam nos efficiat corde et anima; ipse solus in nobis fidelibusque nostris vivat et regnet et nunc et in saecula saeculorum. Amen.

Ex Residentia Nostra episcopali Labaci die 14. Decembris 1884.

JAKOBUS,
Princeps-Episcopus.

Premišljevanja in molitve za vse stanove.

(Dalje.)

Jezus moli.

Nekaj posebnega v Jezusovem življenji je to, da je tako rad, tako pogosto, tako pobožno molil. Če nam tudi sv. pismo naravnost ne pové, vendar smemo brez dvoma terditi, da je kot dete s svojimi pobožnimi starši vsaki dan in večkrat molil, sklepati smemo in terditi, da je molil v tempeljnu tiste 3 dni, da je molil v puščavi 40 dni in 40 noči. Ko pa se je očitno pokazal in učiti začel, sv. evangelisti večkrat pripovedujejo, kako je rad in preserčno molil. Molil je celo noč, preden je aposteljne izvolil (Luk. 6, 12.); molil preden je čudeže delal (Jan. 11, 41); molil potem ko je čudež storil (Mat. 13); molil po zadnji večerji (Mat. 26, 30); molil pred sv. terpljenjem na oljski gori (Mat. 26, 39); molil umirajoč na križu (Luk. 23, 46).

Če prašamo, zakaj je Jezus tolikokrat in tako rad molil, nam sv. očetje odgovarjajo, da je to storil iz spoštovanja do svojega nebeškega Očeta, da mu je v svoji človeški naturi dolžno čast skazoval; molil je, da je nam odpuščanje in potrebnih gnad prosil; molil je, da nam je zgled zapustil.

Po Kristusovem zgledu smo tedaj tudi mi dolžni, da 1. radi, 2. pogosto, 3. pobožno molimo.

1. Ali moramo radi moliti? Kakor telo brez hrane (brez kruha) obstati ne more, tako tudi naša duša brez molitve, ki je dušni kruh, živeti ne more. Zakaj pisano je: Človek ne živi samo ob kruhu, ampak od vsake besede, ki pride iz Božjih ust (Mat. 4, 4). In to je molitev. In kakor je sploh slabo znamenje, če se komu kruh vpre, ker se je po pravici bati, da taki ne bo več dolgo živel; tako je tudi znamenje oterpnjene in bolne duše, če kdo molitev opušta. In če se učenec po svojem učeniku ravnati mora, smemo le tistega imenovati pravega kristjana, ki tudi v tem svojega učenika Kristusa posnema, da rad moli; nasproti pa je opuščanje molitve znamenje slabega, zanikarnega kristjana. Zato v življenji svetnikov beremo, kako so pravi Kristusovi služabniki radi molili in še vselej vidimo, da zares pobožni kristjani radi molijo; nasproti pa od tacega, ki je molitev jel zanemarjati in opuščati, smemo reči, da je na duši bolan, da je v grehih, ali vsaj, da bo kmalo v grehe padel.

2. Pogosto moramo moliti! — Ker vsaki dan toliko dobrot iz Božjih rok prejemamo; ker vsaki dan grešimo in Boga žalimo, ker smo vsaki dan toliko potrebni, nevarnostim in skušnjavam izpostavljeni; ker smo tedaj Bogu vsaki dan največji čast in hvalo dajati, največji zaupanje skazovati dolžni, kar se pa le z molitvijo zgodi: tedaj iz tega spoznamo, da smo vsaki dan moliti dolžni. Če Mohamedani vsak dan po petkrat molijo, ali ni potem za kristjana sramota, če vsaj vsak dan po dvakrat, zjutraj in zvečer, nekoliko več ne moli,

če vsaj kratke molitve sv. angelovega pozdravljenja ne opravlja, kadar ga zvon k temu opominja, če ob jedi kratko molitev opusti? — Svetniki so po cele ure v molitvi prebili, po noči k molitvi vstajali, in pobožni kristjani še zdaj vsak količkanj prosti čas v molitev porabijo, in če drugega ne, vsako uro tudi pri delu v kratkih zdihljajih duh k Bogu povzdigujejo. — In takošno bi tudi moralo biti življenje pravega kristjana: razdeljeno med delo in molitev po keršanskem načelu: Moli in delaj! Ali kakor nas sv. Pavel opominja: Brez prenehanja molite. (I. Tesal. 5, 17.) Kar se toliko hoče reči, da imamo tudi med delom svoje misli pri Bogu, in da tudi svoje vsakdanje in stanovske opravila Bogu k časti in iz ljubezni do njega opravljamo, kar ravno ta apostelj na drugem kraji (I. Kor. 10, 31) tako razlaga: Ali tedaj jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse k časti Božji delajte!

3. Pobožno moramo moliti. Pri vsem tem, da mi kristjani premalo molimo, je še ta naša molitev le prepogostokrat pomanjkljiva, razstresena, zaspana in po verhu, hlapčevsko opravljena. Ko bi mi vselej pomislili, kaj delamo, kadar molimo, da se namreč z Bogom pogovarjamo, da z najvišim Gospodom govorimo; bi gotovo tudi bolj pobožno molili. Jezus je tako pobožno molil, da so aposteljni kar stermeli nad njim in da so potem ko je nehal moliti, k njemu pristopili in prosili: Gospod, uči nas moliti! (Luk. 11, 1.) Svetniki so tako pobožno molili, da so bili vsi zamaknjeni, da niso ne videli, ne slišali, kaj se okoli njih godí! — In to ravno je pglavitna reč pri molitvi, da se postavimo v pričujočnost Božjo! Če si namreč prav živo pred oči stavimo, da nas pri molitvi Bog posebno gleda in posluša, da tam, kjer sta dva ali so trije v njegovem imenu zbrani (Mat. 18, 20), kar se ravno pri molitvi godí, je on med njimi; potem bi res ne mogli razstresni in razmišljeni biti! In ravno to, da se v pričujočnost Božjo postavimo, tirja modri Sirih (18, 23): Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi, kakor človek, ki Boga skuša.

Molimo.

O ljubi Jezus! Z aposteljni pridem k Tebi in Te prosim: Uči me moliti! Uči me, da bom tako rad, tako pogosto, tako pobožno molil, kakor Ti, kakor Tvoja presveta Mati, kakor drugi Tvoji zvesti služabniki in in služabnice in pobožni kristjani! — Jest bi si gotovo v veliko čast štel in srečnega se cenil, ko bi smel vsak dan govoriti s kakim visokim gospodom, ki ga posebno spoštujem. Ti pa mi daješ še večí srečo, ko smem vsak dan s Teboj v molitvi govoriti, Ti me k temu še celo vabiš in priganjaš! In vendar, kako sem len in zani-karen! Kako nerad in počasi se k molitvi pripravljam in še takrat, kadar molim, se to godí tako po verhu, brez premislika, tako po sili in brez pobožnosti! O Jezus! Ti, ki si dober in vse premoreš, daj mi duha pobožnosti, da bom znanprej rad in pobožno molil, da bom prijatelj molitve! Terdno sklenem, ne le svoje stanovske molitve (brevir) natančno opravljati, ampak tudi vsako jutro in vsak večer vsaj nekoliko časa v molitvi prebiti. Tudi sicer hočem po dnevu večkrat misli v kratkih zdihljajih k Bogu povzdigniti in vse svoje dela v čast Božjo opravljati; z eno besedo, brez prenehanja moliti! Ti pa, o Jezus! me poterdi v tem sklepu s svojo vse-gamočno gnado. Amen.

Sv. Karol Baromej.

V spomin njegove tristoletnice.

Leto 1884 se ne smé končati, da ne bi se spomnili moža, ki je pred tristo leti (l. 1583.) sklenil svoje

slavno in za sv. Cerkev tolikanj pomenljivo življenje. Menim sv. Karola Boromeja, kardinala in nadškofa milanskega. Njegovo življenje nam kaže marsikaj tako nenavadnega, njegovo delovanje je rodilo toliko sadu za sv. Cerkev, da njegov spomin obdaja neumerljiva slava: zato so obhajali letos zlasti v Milanu na Laškem kaj slovesno njegovo tristoletnico. Pa tudi na slovstvenem polju so častivci slovečega škofa z mnogimi spominki skušali oživiti spoštovanje in češčenje tega apostolskega škofa. Za temi častilci naj tudi „Danica“ ne ostaja, ter podajmo spoštovanim bralcem nekaj verstic v poduk in spodbudo.

Karol Boromej se je rodil 2. okt. l. 1538 na gradu „Rocca di Arona“ ob Velikem jezeru na gornjem Laškem. Njegov oče je bil grof Giberto Boromej (Buonromeo) in mati Marjeta Medici; bil je tedaj najvišega plemenitaškega stanú in svojemu stanu primerno tudi vzgojen. Deset let star je zgubil mater, v trinajstem pa je dobil že neko cerkveno službo, kateri se je bil njegov stric njemu na ljubo odpovedal in tako je že zgodaj prevzel dolžnost opravljati duhovske molitve. Viših nauk se je lotil najprej v Milanu l. 1551, leto potem se je podal v Pavijo učiti se pravoslovja. Mladi pravoslovec je razodeval možko značajnost, serčno pobožnost in prizadevanje, da bi mogel v vseh razmerah shajati brez spotike. Posebno znamenito v življenji sv. Karola je to, da je v svetosti od leta do leta napredoval. Njegova mladost nam ne kaže kaj nenavadnega, kar bi kazati moglo prihodnjega svetnika. Toda od leta do leta se je dvigal višje. V 21. letu postal je doktor prava in se je začel pečati z raznimi opravili. Ravno sedaj pa se je dogodilo nekaj silno važnega za mladega doktorja. Njegov stric po materni strani je postal papež z imenom Pij IV, in je bil kronan 6. januarja l. 1560. Ta je povzdigoval sv. Karola po zasluženji od stopinje do stopinje v cerkvenih častéh. Precej je postal državni tajnik, deset dni pozneje kardinal in malo kasneje nadškof milanski — naslednik sv. Ambroža. In Karol ni imel 22 lét. Izročena so mu bila tudi druga važna opravila. Ako se oziramo na leta tega svetnika, v katerih se je začelo njegovo delovanje, bi utegnili komu tesno prihajati pri srcu, češ: ali je papež, njegov stric, pre naglil se in dajal neskušnemu mladeniču visoke službe, ali je pa svetnik hrepenel po časní sreči in porabil priložnost, da tako napreduje. Tako bi utegnil kedo reči. Toda nobeno ni resnično. Da se papež ni pre naglil, to bomo kmalu videli; pa tudi Karol se ni zapletel v posvetnost. Posvetnost ni v tem, ako človek posvetna dela opravlja, ima posvetne skerbi in službe ktere koli; marveč oni je posveten, ki v posvetnosti, med svetom, v službah išče sveta, išče samega sebe, dela za-se, za svojo čast in prijetnost, ne pa za Boga. Tako pa ni delal sv. Karol in tedaj tudi v posvetnost ni zabredel. Kot kardinal je živel sicer svojemu visokemu stanu primerno, pa opravljal je z največjo natančnostjo svoje dolžnosti. Noben pisatelj ni mogel dobiti v njegovem takratnem življenji kake spotike in vendar je gotovo imel mnoge nevošljive nasprotnike. Kaj rad se je pečal z znanostjo. V njegovi hiši so se zbirali možje učeni in duhoviti in se pogovarjali o znanstvenih prasanjih.

Sv. Karol je bil sicer že od dvanajstega leta v duhovskem (klerikalnem stanu), a mašnik še ni bil. Lahko bi se bil tedaj povernil med svet. Prišla je nadenj silna skušnja, ko je njegov starejši brat l. 1562 v novembru umerl in bi bil Karol lahko prevzel njegove pravice. Vse mu je prigovarjalo, vse sililo ga. V skušnjavi pa se svetost vterdi, kakor se tudi zlatc očisti v ognji, ko so mu najbolj prizadevali, da bi ga pregovorili, se je dal Karol posvetiti skrivej za mašnika; nje-

govo življenje je bilo sedaj določeno. Gotovo je morala biti že poprej njegova želja, da bi postal mašnik; vendar so pa pripomogle k temu koraku največ duhovne vaje po narodu sv. Ignacija. V duhovnih vajah, v katerih ga je vodil spovednik njegov o. Ribera, je spoznal Karol svoj pravi poklic, kakor ga je spoznalo toliko drugih pobožnih mož za njim. Od sedaj zanaprej je življenje njegovo res sveto, čednosti njegove so junaške, po njem daje Bog dobrote svoji Cerkvi.

Da bi spoznali popolnoma, koliko je storil mladi kardinal, kolika je bila njegova previdnost, razumnost in veljava, ogledati bi si morali natančneje njegovo prizadevanje pri Tridentinskem cerkvenem zboru. Toda marsikateremu bi bilo to nerazumljivo; zaradi tega naj samo povem, da je Tridentinski cerkveni zbor prenovil sv. Cerkev, ali bolje rečeno: cerkveno življenje, in da ima zato največji pomen za poznejšo cerkveno zgodovino. Sv. Karol je bil vsaj nekaj časa duša temu „cerkvenemu zboru.“ Še dandanes pričajo arhivi (shranjena pisma) sv. stolice, sicer molčé, ali vendar jasno, o čudoviti delavnosti 24letnega Karola. Toliko bolj si pa lahko ogledamo njegovo delovanje za milansko nadškofijo. Ta se je trudil najpoprej zveršiti djansko vse to, kar je bil sklenil tridentinski zbor. Tako pa je postal vsi Cerkvi krasen zgled dobrega škofa in vnetega pastirja.

Svetloba, luč.

(Dalje.)

„In Beseda je meso postala.“ (Jan. 1, 14.)

Solnce je „letni vladar“ tekočega s hitrim korakom svojemu koncu bližajočega se leta 1884. Predno ta preavitli vladar oddá svoje „koledarsko“ vladarstvo zvezdi „danici“ v prihodnjem letu, je primerno, da na dostojni način se poslovimo z njim. Hitro vse mine na svetu ter nam kliče z močnim glasom naproti prerokove besede: „Konec pride, pride konec!“ (izvirno hebr.: „Kec ba ba kec!“) (Eceh. 7, 2.) Kakor je letošnjemu solnčnemu kraljevanju konec, tako pride gotovo čas, ko „bo solnce otemnelo“ (Mat. 24, 29), moč zgubilo, ob veljavo prišlo, kakor kraljeva hiša Davidova ob času Kristusovega rojstva. Angelj pa je rekel Mariji: „Spočela boš in rodila sinú, imenuj mu imé Jezus. Ta bo velik in sin Najvišega imenovan, in Gospod Bog mu bo dal prestol Davida njegovega očeta, in kraljeval bo v hiši Jakobovi vekomaj, in kraljestvu njegovemu ne bo konca.“ (Luk. 1, 31—33.) In v predglasji o praznikih Marijinih poje Cerkev, „da je slavo devišstva ohranila in večno luč svetu dala — Jezusa Kristusa, Gospoda našega.“

Sv. Janez Kerstnik je pričal o tej luči; on ni bil luč, nego le svetilnica. On je pravil: „Ta, ki pride za menoj, je bil že pred menoj“ (Jan. 1, 15); rekel je: „Jaz sem glas vpijočega v puščavi.“ (Jan. 1, 23.) On je glas oznanjujoč prihod „Besede“, ki je meso postala in med nami prebivala, in prebiva, in bode prebivala do konca sveta. Vsako znamenovanje kake stvari, ali vsaka beseda ima svojo zgodovino in svoj prvotni pomen. Tako razlagajo jezikoslovci imé „beseda“ od jezične korenike „bhá, bhas,“ kar pomenja „svetlo.“ (Krek, Einleitung str. 201.) Torej je pomenjalo s početka „govoriti“ in „svetiti se“ jedno ter isto. Zato neka stara kolednica (pesem) serbska pravi: (Vuk. I, 190.)

Božić „baje“ po vsem svetu
Po vsem svetu, po ovome,
Slava i čast domačinu. itd.

To če reči: Božić „sveti“ po vsem svetu. Kako primeren izraz; kajti „beseda“ je kakor svetli žarek

duhá človeškega, ali neko telesno objavljenje nevidne duševne svetlobe — uma človeškega. „Človeška beseda (jezik) stoji z jedno nogo v (temnem) kraljestvu narave, z drugo v (svetlem) kraljestvu duhov.“ (M. Müller, Essays IV. p. 123.)

Vélíki, deset sežnjev visoki kip egipčanskega kralja Amenhotepa (Memnonov steber) je zvonil glaseč se s tužnim glasom, kadar so ga obsijali prvi žarki jutranjega solnca. Pravljičica pravi, ko je bil perzijski kralj Kambizes prepovedal Egipčanom prepevati, in ko je ališal, da oni kip kameniti, ne meneč se za njegovo prepoved, se vsak dan glasi, je vzkazal ga podreti. Toda poderl ga je potres l. 27. pred Kr. Rimski cesar Septim Sever ga je dal zopet dvigniti. Po drugi pravljici je bil Memnon sin Zore, ki je padel v vojski pri obleganji Trojanskega mesta, in žalujoča mati je prosila ajdovskega malika Jupitra, da naj odmév tužnega glasú prejde v sinov kip. Naj si že bode kaj resničnega na tej pravljici ali ne, vendar je lepa podoba, kako solnčna svetloba in gorkota vse oživlja na tem svetu, ter celó mertvemu kamnu izvabi glasove. Takó je v zvišenem pomenu zasvetilo večno Solnce, ko se je Kristus rodil: „Narod, ki je sedel v temi, videl je veliko svetlobo; in kteri so sedeli v smertni deželi in senci, zasvetila jim je luč.“ (Iz. 9, 2.) Sv. Vincencij Fererij in Bernardin sta videvala zamaknjena sv. sladko imé Jezus kakor žareče solnce. Mili žarki tega solnca so že zarano zjutro obsevali sv. Janeza Kerstnika, da se je glasil z močnim glasom v puščavi, ogrevali so aposteljne kot poldanja toplota, da je „po vsem svetu šel njih glas in do kraja zemlje njih besede.“ (Ps. 18, 5.) Še vedno se glasí cerkvena adventna pesem:

Beseda večna, ki prišla
Si iz naročja Očetov'ga,
Rojen si nam prinesel lek,
Ko spolnil se je časov tek.

Sedaj nam v srcih luč prižgi,
V ljubezni svoji jih požgi:
Serce minljivost naj pusti,
Prot' nebu želja naj puhti!

Dokler se „Beseda“ večna ni včlovečila, bili so na zemlji le glasovi. O teh glasovih veličastno poje 28. psalm: „Dajajte Gospodu, sinovi mogočnih, dajajte Gospodu slavo in hvalo... Glas Gospodov doní čez vodé, germi mogočni Bog, Gospod nad mnogimi vodami. Glas Gospodov močán, glas Gospodov veličasten. Glas Gospodov lomeči cedre; podira Gospod cedre na Libanu. Glas Gospodov bruha ognjene plamene; glas Gospodov prešinja puščavo, pretresa pustinjo Kadeško. Glas Gospodov storí, da rodé (trepétáje, pred časom) košute, ter gozdom otresa listje; v njegovem svetišču pa vse govori: slava!“ Sedemkrat ponavlja se „glas“ Gospodov v tem psalmu, kar je že judom se dozdevalo skrivnostno, a neki cerkveni pisatelji so te sedmere glasove prispodabliali prerokovanju o sedmerih gromovih v skrivnem Razodenji sv. Janeza: „In videl sem družega angelja; in zavpil je z velikim glasom, kakor rjove lev, in ko je zavpil, govorili so sedmeri gromovi svoje glasove.“ (Raz. 10, 3.) Pravijo, da grom čisti zrak in daje rodovitost zemlji. Pri judih je bilo število sedem očiščevalno število. Sedemdeset in sedem rodov človeških je prejšlo od Adama do najvikšega in najlepšega cveta človeške kervi, do Marije prečiste Device. Sedemdeset in sedem let od Kristusovega rojstva do razdjanja mesta Jeruzalemskega so imeli judje odloga pokoro delati, potem je udarila jih strahovita šiba božja — predpodoba konca avetá, sodnjega dné. Navedeni psalm 28. se končuje z dvema verstama: „Gospod je sedel (sklepajóč) o potopu

(vesoljnem); in Gospod stoluje kot kralj vekomaj. Gospod daje moč svojemu ljudstvu, blagoslovil bode svoje ljudstvo v miru.“ (Ps. 28, 10. 11.) Ko je sveti pesnik navedel vse strahote razsajajoče nevihte: blisk, grom, treskanje, vihar, — se spominja velikega vesoljnega potopa ob času Noetovem. Zginili so temni oblaki in lepa sedmerobarvena mavrica se prikaže, kot znamenje nove zaveze mirú in sprave. (Dalje naal.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Milostni gospod knezo škof v Alojzijevisči.) V ponedeljek, 22. dec., na večer obiskali so milostni gosp. knez in škof dr. Jakob Misija pervikrat Alojzijevisče. Hišno vodstvo pričakovalo jih je z gojenci pri kapeličinih vratih. Stopili so najpred v kapelico, kjer jim je gospod vodja T. Zupan podelil blagoslov a sv. Rešnjim Telesom. Na to so spred altarja nagovorili zbrane gojence v lepem slovenskem govoru. Želeli so berž, ko bi jim bilo mogoče, obiskati mladeniško semeenišče, ker spoznajo važnost takega zavoda ne le za gojence same, ampak za vso škofijo. Priporočali so gojencem prvič pokorščino po izgledu Jezusa Kristusa, ki „je bil svojim starišem pokoren.“ Opomnili so, kolika sreča in nenavadna odlika za hišo je presv. Rešnje Telo v domači kapelici, katero naj gojenci pridno obiskujejo, kakor naj si tudi prizadevajo, da z veliko gorečnostjo in vselej dobro pripravljeni prejemajo sv. obhajilo. Priporočali so jim dalje ponižnost in pohlevnost, odkritoserčnost ter popolno zaupanje in vdanost do predstojnikov, s čimur bodo sami sebi in njim prijetno storili bivanje v napravi. Zlasti pa so opominjali gojence k stanovitni pridnosti in k vednemu napredovanju v vseh vednostnih naukih, ne le v zapovedanih šolskih, ampak tudi v prostih tvarinah, ker česar se človek v mladosti nauči, vse pozneje kedaj prav pride; posebno pa mora duhovnik dandanes mnogo vedeti in znati, ako hoče vsestransko zadostovati vzvišenemu poklicu, kateri naj vedno bo pred očmi gojencem v Alojzijevisču. A ker „vse dobro prihaja od zgoraj — od Očeta luči,“ naj gorečnost v molitvi bo vsakega Alojznika prva lastnost.

Po ogovoru podelili so premilostni gospod knez škofovski blagoslov. Potem so si ogledali vse hišine prostore, ter so v učnih sobah prijazno govorili s posameznimi gojenci to in ono vprašajoč, mnogo koristnega svetujoč ter spodbujajoč zlasti k pridnemu učenju jezikov. V muzični sobi blagovolili so se nekoliko usesti, in gojenci so jim tu zapeli nekatere pesmi. Pomudivši se v zavodu cele dve uri, odhajali so okrog poli sedmih. Pri odhodu bili so pri velikih vratih zopet zbrani in lepo vversteni vsi gojenci, osrečeni po toliki prijaznosti svojega višjega predstojnika, iskrenega ljubitelja in skerbnege očeta.

Iz Amerike, 29. okt. 1884. (Dijak staršem.) Preddragi starši! Vaše pismo od 5. okt. sem prejel 29. t. m. Ne zamerite mi, da Vam tako dolgo nisem pisal. Meni se še ne zdi tako dolgo in pomislite tudi, da pismo potrebuje 3 tedne ali pa še več, da pride k Vam. Učiti se imam veliko, ker to je zadnje leto, da sem še „študent,“ potem me oblečejo v „lemenatarsko suknjo.“ Kar imam pa prostega časa, grem pa zmeraj na lov, ker je toliko živali, — večkrat po dvakrat na dan. Po gromovji je vse polno divjih kokoší, okoli jezera pa rac in gosí. Zajcev pa ne streljam več, se mi preveč smilijo, ker nočejo bežati; dva sem vjel z roko, nekaj časa sem ju semtertja prenašal, potem sem ju pa spustil. Ako ga noče streliti, lahko pride do njega tako blizo, da ga s palico pobije. Kjer je kako drevo poderto in v njegovi

hosti čepi zajec, ga lahko vidi že od déleč, ker so zdaj čisto beli, po letu pa sivi.

Tukaj vse delajo s konjsko živino in z mašinami. Tu domá imamo okoli 40 konj, na drugem zemljišu, ki je 12 milj od tod, pa 24. Koliko smo pridelali in kaj, sem Vam v zadnjem pismu pisal. Drevesa za oranje imamo take, da ni nič drugega treba, kot dva konja, drevo in samo en človek ki ima vajeti na vratu, sam drevo derži, klešnika ni nič, za to se tudi na koncu lahko oberne. Jaz, ako bi bil z vami, bi ne hotel več tacihi rabiti, kot jih imate Vi, ker se preveč ljudi potrebuje in se tudi malo stori. Večkrat na eni njivi po 10 ratarjev na enkrat orje, vsi eden za drugim — potem se kaj stori. V brano sta vprežena dva konja, ki je še enkrat večja kot Vaša in čisto železna, na sredi ima veznike (pante) in se lahko zapira in odpira. V 14 dneh je bilo čez 3.000 mernikov pšenice in ovsu vsejanega. Mlatili smo 14 dni z mašino, ki jo ogenj žene. Eu popoldan sem šel samo žaklje zavezovat. Vsak žakelj je deržal dva mernika in sem jih komaj proti zavezoval. V eni minuti sem jih zavezal 18. Rokavice sem imel na rokah, pa so le bili mehurji na perstih. Pri ovsu imata pa dva dosti dela. Pri mlačvi mora biti najmanj 16 ljudi in dva mašinista.

Indijance so lahko dobili, ker imamo eno faro, v kateri so sami Indijanci. Okoli našega samostana je dosti kmetov, pa so vsi raztreseni po gozdih. — Derva napravljamo pri nas celo zimo, ker nimajo drugega dela. Lansko zimo in letošnje leto jih je pogorelo doma za peči in na ceglovnicah, kjer delajo opeke, okoli šestnajst sto sežnje. Opeko delajo pri nas tudi z mašino. Mašino, ki dela opeko, goni samo en konj; ko konj enkrat okoli pride, je 48 ceglov narejenih. Letošnje leto so naredili cegla okoli 3 milijone. Eu dan ga lahko naredé okoli 15 tavžent, in zraven mora biti okoli 20 ljudi.

10. oktobra sem obhajal obletnico, kar sem zapustil Kranjsko, in 27. pa ko sem stopil na Amerikansko zemljo, in 4. nov. bom pa, kar sem v samostanu. Lepo Vas pozdravljam vse skupaj, brate in sestre, teto in druge, posebno pa Vas očeta in mater,

Vaš hvaležni

Janez.

Detinska božičnica.

Že angeljčki
Lepó pojó,
Pastirčki
Dari nesó
Tje v štalico.
In modri že
Za zvezdico
Hité možje.

Se smili ti —
Kristjanek mlad?
Jezček terpi,
Glej, mraz in glad.
Zgled studi se
Betlehema;
Ogrej sercé
Za Jezčka.

Le Betlehem
Se ne zbudi,
Je gluh in ném,
Ko se rodi
Zveličar lep
Nad solca vsa;
Je človek slep
Do Deteka.

Kjer revež, glej —
Je jokajoč,
Serce ogrej.
Skazuj pomoč!
Zato vesel
Te Jezček bo
Kedaj sprejel
V sveto nebó.

Ah, z angeljci
Vesél Mu poj,
S pastirčki
Daruj nocoj;
Daruj serca
Mu čistí žar,

Najbolj le-tá
Mu všeč je dar.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Jutrovo. Vesela zarija se prikazuje na Jutru, vzhodnja gerško-razkolniška se bliža rimsko-katoliški cerkvi. Joahim IV, patrijarh v Carigradu, in papežev delegat milgsp. Rotelli vradno občujeta. Ako pomislimo, kaj se dan danes v politiki snuje, smemo imenovati to približevanje dejanje velike pomembe. Okolišine so res take, da je upati, da se poverne mnogo razkolnikov k materi cerkvi. — Tako so pisali časniki poslednje dni.

Slovani so bili od nekdanj ločeni v dva tabora. En del se je oklepá gerškega križa v Moskvi, drugi bil z Rimom. Ni pa bilo med poslednjimi prave vozi, niso bili vversteni. Enciklika Leona XIII o slovanskih apostolih Cirilu in Metodiju je zdramila Slovane. Poljaki, Čehi, Slovaki in Bošnjaki so se hipoma spoznali za brate enega rodú, dovolj krepke, da se ustavijo razkolništvu, ki izhaja iz Moskve. Mesca aprila prihodnjega leta bodo Slovani praznovali tisočletnico obeh apostolov na Marskem Velehradu. Vabijo se vsi slovanski bratje rimsko-katoliške vere od bregov vzhodnjega morja pa do sinje Adrije. Tako je Moskvi nasproti postavljeno novo središče.

Izmed mož, ki se odlikujejo z gorečnostjo za zedinjenje bratov ločenih po veri, imenujejo posebno vladika Jurija Strosmajera Djakovskega. Duhovni, vzgojeni v njegovem semenišči in v njegovem duhu, bodo razširjali to misel med slovanskimi narodi. Vseučilišče v Zagrebu naj bi vzgojevalo mladenčce, ki bi bili protitežje ruskemu razkolstvu. Tako piše „Grazer Volksbl.“

Da bomo stvar bolje razumeli, pogledajmo, kako je sedaj v gerško-razkolni cerkvi. S pomočjo rusko so Bulgari prisilili turško vlado l. 1870, da je privolila v ločitev bulgarske razkolne cerkve od patrijarha v Carigradu, in Bulgari so dobili razkolnega nadškofa Antima. V občnem zboru gerkov v Carigradu so pa izobčili njega in njegovo stranko. Odsihmal je balkanski poluotok pozorišče vednih bojov med gerškimi razkolniki in Bulgari. Bulgarski nadškof je zelo delaven, denar iz Rusije ga podpira. Šole Bulgarov so veliko bolje mimo gerških. V Solunu ima neka stranka svoje šole; a šole Bulgarov so veliko bolje mimo gerških. Bulgari se večkrat polasté gerških šol, včasih tudi cerkvá, in na to se zbi-jejo. Porta se potegne brez stalnosti sedaj za to, sedaj za uno stranko, a večidel za Gerke, ker se boje ruskega vpliva.

Ker gerški škofje ne storé ničesa, zbudila se je tako zvana stranka „neduhovnov“ (svetnjakov) ki je zelo gibčna po vsem vzhodu; ta stranka ne vidi drugega sredstva, da se oprosti turškega jarma in obvaruje po-tertja po Rusiji, kakor zedinjenje z Rimom. S tem bi vzhodnja cerkev zopet oživila. To stranko pa zastopa Joahim IV, sedanji patrijarh v Carigradu. Predno ga je volila občina, je bil v zaslišanju pri Leonu XIII in tri tedne je v Groti Ferrato, v samostanu Bazilijancev v Albanskih gorah, prebiral rokopise, ki se tičejo cerkvenega zbora v Florenci, kjer je bilo zedinjenje skle-njeno, in prešujih obravnav med Carigradom in Rimom. Ob enem pa se počasi gibljejo, a stalno, katoliki na balkanskem poluotoku in v mali Aziji. Največ je kato-liških Bulgarov v Macedoniji v Kukusi, kjer je bival dlé časa apostoljski vikar milgsp. Nilov. Odkar je povzdignjen v nadškofovo čast, sta mu podružena škofa milgsp. Mladenov za katolike v Macedoniji, in milgsp. Petkov za one v Traciji. V Solunu ravno izdelujejo velik vstav, ki bode duhovnov dajal mladega naraščaja.

Ta važna naprava je delo lazarišta o. Bonellija. Tudi v Palestini, kjer so Rusi dlè časa prevagovali, stavili so nekako mejo ruskemu vplivu. Društvo za sveto deželo v Cahenu v (Ahe) na Nemškem se prizadeva, da bi razkolniki ne poplavalili svetih krajev.

Oziraje se na te okoliščine imamo presojevati vradno občevanje poglavarja katoliške cerkve z razkolniškim patrijarhom. Milgsp. Rotelli je po naročilu sv. Očeta obiskal patrijarha. Tu in tam se jim dozdeva to približevanje zelo važno. V propagandi skerbno iščejo zvez in pomočkov, da bi privabili gerško cerkev zopet k latinski. Tekmovanje, ki je nastalo med vzhodno cerkvijo in med rusko-razkolniško, je le na korist rimsko-katoliški cerkvi in dobro znamenje za zedinjenje Gerkov z Rimom. Novi patrijarh se nagiba k Rimu. Tedaj morda smemo upati, da se bližamo času, ko bode prenehal nesrečni razpor, ki je ločil tisoč let Vzhod in Zahod v veri.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Ježefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — C. k. vradnik priporoča že dolgo bolno gospó, mater več malih otrok, da bi po pobožnih priprošnjah k N. lj. G. presv. Serca ozdravela, ako je Božja volja. Uslišanje prošnje se bode v zahvalo razglasilo. — Srečna zveršitev jako zamotane pogodbe. — Spokorjenje nekega moža. — Oseba za posebno gnado. — Stara in bolna oseba zlo nadložna v dušnih potrebah prav živo priporočena. — Oseba v hudih bolečinah. — Neka čisto zgubljena oseba za spreobrnjenje. — Hudo bolan za pomoč. — Bolna oseba za pomoč.

Zahvala.

Po obljudi objavim v povikšanje slave Jezusu v presv. R. Telesu, da mi je po opravljeni devetdnevni vso hudo bolezen v glavi odvzel. Ana S.

V Ljubljani, 30. grudna 1884.

Oče, ki je bil priporočen v društveno molitev N. lj. G. presv. Serca, se za ozdravljenje serčno zahvaljuje N. lj. G. presv. Serca.

V Celji.

M. G.

Koledar za prihodnji teden:

1. prosenca. Novo leto, obrezovanje N. G. J. Kr. Začnimo v imenu Jezusovem, ki Mu je bilo ta dano dan! S. Telemah. — 2. S. Makarij. — 3. S. Genovefa. — 4. Nedelja po novem letu. S. Tit. — 5. Predgod ss. 3 Kraljev. S. Simon Stebrost. — 6. Razglašenje Gospodovo ter ss. 3 Kralji. — 7. S. Valentin. — 8. S. Severin. — 9. S. Julijan. — 10. S. Pavel p. — 11. Perva nedelja po razglašenji. S. Higin.

Posvečen je ta mesec Jezusovemu svetemu detinstvu in češenju presv. imena Jezusa.

Listek za raznoterosti.

Za novo leto. Velika pratika Blaznikovih naslednikov za l. 1885 obsega med drugim — podobice:

† izvoljenega škofa dr. Jan. Gogala; † župnika v Št. Vidu Blaža Potočnika, in nove dvorne palače in nove zbornice državnih poslancev na Dunaju. Pri vsih je kratak popis.

Dobiva se v Blaznikovi tiskarni tudi raznih lepih kompozicij mnogoterih cerkvenih napevov, zlasti čast. P. Angelika Hribarja. — Ljudovik Blozij. — Zlate jabelka od Frid. Baraga. — Očenaš in 10 božjih zapoved od Olibana. — Officium proprium z vsimi dodatki in še več cerkvenih reči.

Božični prazniki so bili sneženi, obhajali so se pa pri vsem tem z velikimi slovesnostmi. Na Sveti dan o polnoči in ob desetih so imeli opravilo milostni gosp. novi knez in škof. Ljudi je bila vsa cerkev obakrat napolnjena, ob desetih v pravem pomenu natlačena. Bog daj veliko sadú.

Iz Ljubljane. Zadnji dan starega leta so milostljivi gospod knez in škof sprejeli preč. kapitelj in druge duhovstvo ljubljenege mesta. Milostljivi gospod prošt Jož. Zupan so v prelepem daljšem govoru v imenu vsega duhovstva cele škofije izrekli prvo novoletno vošilo, omenivši zlasti veseli sprejem novega preljubljenega višega Pastirja po vsi deželi. Nato so Njin milost z vso priserčnostjo odgovorili v daljši besedi, vso čast na Boga obračali in naznanjali upanje, da po goreči splošni molitvi in po vesoljni edinosti se bode dobri keršanski duh v deželi ohranil in poživljal.

Božičnice se po vsih dobrotah napravah pridno in lepo obhajajo, ktere tudi milostni gospod knez in škof obiskujejo in o vsaki priliki mladino s prav koristnimi in primernimi govorimi razveseljujejo in k dobremu spodbujajo.

V uršulinski cerkvi se je 30. grudna obhajalo opravilo sv. Detinstva, dopoldne ob 8 s sv. mašo, popoldne z lepim in močno spodbudnim govorom in z litanijami, kar je opravljal ondodni katehet č. gosp. Keržič. Ta družbica se veselo in vedno razširja.

Kazalo pride s prihodnjim listom.

Vošilo, zahvala, prošnja. Vsim preblagim sodelavcem, naročnikom in prijateljem veselo novo leto, serčna hvala za prijaznost in dobroto, prošnja za nadaljno pomoč in obilno naročevanje!

Vredništvo in založništvo.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Dobri prijatelj č. g. P. 3 gld. — Iz Preserja, 2 gld. — Neimenovana 2 gld.

Za sv. Očeta: Ex voto, 10 gld. — Sv. Očetu za novo leto in za obletnico, preč. g. dr. Ant. Čebašek, 10 gld. Prosi blagoslova za svoje delovanje, in za celo škofijo, ut fides catholica, undique crescat et floreat! — Fara sv. Helene, po č. g. žup., 5 gld.

Za afrikanski misijon: Zapuščina † Jozefe Žargarjeve iz Reteč, 22 gld. 50 kr.

Za sv. Detinstvo: Preč. mestni žup. Jan. Rozman, 20 gld. — Čast. g. duh. pom. Martin Malenšek 10 gld. 76 kr. — Čast. g. duh. pom. Jan. Janežič, 7 gld.

Za Marijanišče: Iz Preserja, 2 gld. — Iz Preserja, 1 gld.

Za misijone na Jutrovem: Iz Zlatopolja po preč. g. žup., K. Lapajnetu, 1 gld. 40 kr.